

Stichting
Christelijk-Sociaal
Congres

Jaarverslag 2017

Voorwoord door de voorzitter

In 2017, het jaar na het bijzondere jubileumjaar 2016, is naast het organiseren van ons jaarlijkse congres en het voor- en najaarsberaad vooral gewerkt aan het afronden van de discussie over de missie, visie, de statuten en diverse reglementen.

Het voorjaarsdebat stond in het teken van de rol van religie in het publieke domein. Een belangrijk thema voor ons als identiteitsgebonden organisaties.

Het najaarsdebat vond in 2017 voor het eerst plaats en werd georganiseerd door de PThU in Amsterdam met als thema grenzen. Een actueel thema waarop we met elkaar de verdieping gezocht hebben maar zo bleek, nog lang niet uitgediscussieerd zijn.

Voor het congres van 2017 stonden we voor de enorme uitdaging, na het succes van 2016, een mooie inhoudsvolle bijeenkomst te organiseren. Het thema *Op elkaar aangewezen* met de ondertitel *durf afhankelijk te zijn* sloot goed aan bij elementen uit het visiedocument opgesteld ter gelegenheid van het jubileumjaar. Uit de reacties van de deelnemers bleek dat ook dit jaar het congres weer goed gewaardeerd werd.

We zullen ons inzetten om ook de komende jaren voort te borduren op het visiedocument om zo een verdieping aan te brengen in de ontwikkeling van het christelijk sociaal gedachtegoed.

Het bestuur heeft intensief de discussie gevoerd over de missie, visie, de statuten en diverse reglementen. Ook de Raad van Toezicht heeft zich hierover beraden hetgeen eind 2017 geleid heeft tot een definitieve afronding van de discussie. Als voorzitter ben ik verheugd dat we dit als bestuur samen met de Raad van Toezicht tot een mooi resultaat hebben gebracht.

Eind 2017 hebben we ook afscheid genomen van een drietal bestuursleden. Wim Kuiper (Verus), Emile Lohman (Reliëf) en Jan-Willem van den Braak (VNO-NCW). Ook onze secretaris Esther Dwarswaard heeft afscheid genomen. Het CSC is hen veel dank verschuldigd voor hun betrokkenheid en inzet. Voor 2018 zijn de opengevallen plaatsen in het bestuur met instemming van de Raad van Toezicht ingenomen door respectievelijk Loes Ypma, Thijs Tromp en Eppy Boschma. In deze nieuwe samenstelling gaan we met veel enthousiasme het komende jaar tegemoet.

Josine Westerbeek-Huitink
Voorzitter CSC

1. Stichting Christelijk-Sociaal Congres (CSC)

Het Christelijk Sociaal Congres (CSC) is een netwerk en krachtbron van en voor organisaties en mensen die zich inzetten voor een goede samenleving vanuit een christelijke inspiratie.

De stichting wil bijdragen aan de vitaliteit van de christelijk-sociale beweging en wil het christelijk-sociaal gedachtegoed verbinden met actuele sociale kwesties. De stichting stelt zich ten doel de aangesloten organisaties toe te rusten teneinde aan het werk te zijn en blijven met de idealen van de christelijk sociale beweging. Het jaarlijks congres vormt hét trefpunt voor bezinning, bemoediging, verbinding en inspiratie voor allen die tot de christelijk-sociale beweging behoren en zich betrokken weten. Bovendien is het congres een instrument om via de media een veel breder publiek te bereiken.

2. Congres 30 en 31 augustus 2017

Centraal stond het thema *Op elkaar aangewezen -durf afhankelijk te zijn*. Tijdens het congres beschouwden de sprekers en de deelnemers hoe onderlinge verbinding gestimuleerd kan worden en hoe men zich meer open en afhankelijk kan opstellen ten opzichte van de ander.

Hierop werden visies, analyses en vergezichten geschetst door onder andere Kim Putters (SCP), Theo Bovens (Provincie Limburg), Sybrand Buma (CDA), Carla Dik-Faber (Christenunie), Jurjen ten Brinke (Hoop voor Noord) en Vincent Bijlo (cabaretier). De zaal kwam veelvuldig aan het woord, onder meer tijdens de eerste Social Hackathon ooit gehouden tijdens het Christelijk-Sociaal Congres.

De congrescommissie bestond in 2017 uit: Ruben van de Belt (Perspectief CU), Willem Jelle Berg (CNV, commissievoorzitter), Louwe Dijkema (VNO-NCW), Esther Dwarswaard (CSC), Niels Rook (CGMV), Lisanne Spanbroek (CDJA), Manon Vanderkaa (KBO PCOB), Walter Wassenaar (Verus).

3. Voorjaarsberaad

Het thema van het Voorjaarsberaad was dit jaar: De rol van religie in het publieke domein. Op 11 april spraken op Landgoed Zonheuvel over het thema:

- Sophie van Bijsterveld, hoogleraar religie, recht en samenleving bij Radboud Universiteit, auteur van onder andere het boek 200 jaar Koninkrijk: religie, staat en samenleving, en lid van de Eerste Kamer.
- Theoloog Alain Verheij, veel actief met (social) media waar hij de rol van religie in de samenleving aan de orde stelt in artikelen, blogs, preken, vlogs, tweets enz. Hij is tevens lid van het Filosofisch Elftal van Trouw.

4. Najaarsberaad

Op donderdag 30 november vond het Najaarsberaad plaats op de PThU in Amsterdam.

Theologe Dorottya Nagy gaf een lezing over het thema grenzen: Waar is de grens? Waar zijn de grenzen?

Werkend met de metafoor van "grenzen" ging Nagy op zoek naar het menselijke gezicht van de samenleving in Europa gevormd en uitgedaagd door ingewikkelde migratiedynamieken. De theologe keek hierbij naar de personen die dit betreft: wie hebben er allemaal te maken met migratie? Zo nodigde Nagy uit om vanuit de benauwdheid van het migratie-crisis-management een zoektocht naar het leven te durven aangaan.

Na deze lezing gaf Bert van Roermund, lid van de ledenraad van PAX en docent Tilburg University hierop een reactie middels een co-referaat, waarna een plenair gesprek volgde.

5. Aangesloten organisaties

De stichting is een netwerk van een groot aantal verschillende maatschappelijke organisaties die zich tot de christelijk-sociale beweging rekenen. Deze organisaties dragen inhoudelijk, bestuurlijk en financieel bij aan de Stichting Christelijk-Sociaal Congres. Zie bijlage 1 voor de lijst met aangesloten organisaties.

In 2017 heeft het CSC de Vereniging Vu en Socires mogen verwelkomen als nieuwe aangesloten organisaties.

6. Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft tot taak het toezicht houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het CSC. De Raad van Toezicht vergaderde in 2017 twee maal. Naast de algemene vergaderpunten over congres en financiën is er uitgebreid gesproken over de bestuursvorm. Dit heeft geleid tot nieuwe statuten.

7. Bestuur

De voorzitter van het CSC wordt in functie benoemd door de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht op 11 april 2017 bijeen heeft unaniem besloten de termijn van Josine Westerbeek als voorzitter te verlengen. Alle overige bestuursleden worden benoemd uit het midden van de Raad van Toezicht. De samenstelling van het bestuur wijzigde in 2017. Wim Kuiper werd in oktober opgevolgd door Loes Ypma. Tot ons groot verdriet overleed onze bestuursadviseur Pieter Kohnen plotseling op 2 februari 2018. We verliezen in Pieter een bijzonder mens, betrokken, humorvol, betrouwbaar en zeer begaan met het Christelijk Sociaal gedachtengoed.

Het bestuur vergaderde in 2017 vijf keer. Vergaderonderwerpen waren onder meer:

- Voorbereiding congres 2017
(zie verslag congrescommissie 2017)
- Begroting 2018, congresbegroting en jaarcijfers 2016 en Eigen Vermogen (EV)
Het bestuur voerde een discussie over de gewenste (minimale) omvang van het EV, dat thans ca 180K bedraagt, naar aanleiding van vragen uit de Raad van Toezicht. De conclusie van de meerderheid was dat dit tenminste € 75.000 moet bedragen. Tevens werd besloten om van 2018-2027 een subsidieregeling van ca. € 6000 per jaar door te voeren voor projecten vanuit twee of meer aangesloten organisaties, die een bredere betekenis voor het CSC hebben (zie voor deze regeling de website).

Voor 2018 werden er op basis daarvan subsidies toegekend aan:

- *Stichting Thomas More en stichting SBI voor een op Zonheuvel te organiseren lezing van een bekende Engelse theologe*
- *Verus en Reliëf voor een door hen uitgegeven boekje voor het basisonderwijs over menslievende zorg.*
- Gesprekken met vertegenwoordiging FNV
In 2016 vroeg de FNV om toetreding als aangesloten organisatie. Een meerderheid van het bestuur en de Raad van Toezicht steunde dit. Hierover vonden in de eerste helft van 2017 diverse overleggen plaats. Drie RvT-leden spraken zich bij het bestuur schriftelijk uit voor toetreding van de FNV en vroegen om meer informatie van het bestuur hierover. De FNV trok in augustus zijn aanvraag in maar vroeg om nadere samenwerking. Dit leidde tot een samenwerkingsovereenkomst 2018-2019.
- Statutenwijziging
Het bestuur rondde de in 2015 gestarte discussie over de toekomst van het CSC af met een aantal statutenwijzigingen, die op 4 juli 2017 van kracht werden. In samenhang daarmee werd een bestuursreglement vastgesteld, met als bijlage een reglement inzake de jaarlijkse congresvoorbereiding (zie de website voor deze stukken).
- Afscheid drie bestuursleden en secretaris
Het bestuur heeft een bezoek gebracht aan Canterbury (Universiteit en Kathedraal). Dit

bezoek stond mede in het kader van het afscheid van de bestuursleden Wim Kuiper, Jan Willem van den Braak (per 1 januari 2018) en Emile Lohman (per 1 januari 2018).

Bestuursleden:

Josine Westerbeek – Huitink	Onafhankelijk voorzitter
Jan-Willem van den Braak	Vereniging VNO- NCW
Annemarie Hinten - Nooijen	Radboud Universiteit
Jaap Jongejan	Stichting SBI
Wim Kuiper	Verus (tot 1 oktober)
Loes Ypma	Verus (vanaf 1 oktober)
Emile Lohman	Reliëf
Willem Jelle Berg	CNV, penningmeester

Adviseur:

Pieter Kohnen   VKMO - Katholiek Netwerk († 2 februari 2018)

Secretaris

Het bestuur wordt sinds 2015 ondersteund door secretaris Esther Dwarswaard. Zij is per 16 oktober opgevolgd door Esther Bergman.

8. Financien

De inkomsten van het CSC bedroegen in 2017 ruim 136.000 euro. Voor het congres werd bijna 19.000 euro aan subsidie ontvangen, naast de deelnemersbijdragen van 26.600. De subsidie werd toegezegd door het Dr. A. Kuyperfonds en KRO-NCRV.

De contributie is in 2017 niet verhoogd. In de periode 2013-2016 betaalden de aangesloten organisaties een opslag van 25% op de contributie in verband met het jubileumcongres van 2016. Deze regeling was in 2017 ten einde.

De totale CSC lasten bedroegen ruim 133.000 euro. De grootste kostenpost was zoals begrijpelijk het congres, dat bijna 65.000 euro kostte. Door de ontvangen subsidies konden enkele bijzondere extra's gerealiseerd worden zoals een congreskrant.

Sinds 2015 worden de alg. CSC kosten via een convenant in één lump-sum betaald aan het SBI. Hierin zijn ondergebracht: de vergoeding van de voorzitter en de secretaris van het bestuur, de kosten van de Raad van Toezicht en CSC-beraad en administratieve en secretariële werkzaamheden. In 2017 bedroeg dit bedrag 51.000 euro.

Het resultaat kwam daarmee op 3300 euro; 2300 euro meer dan begroot.

Het eigen vermogen bedroeg per ultimo 2017: 201.735 euro.

9. Relaties

Het bestuur ontvangt geregeld uitnodigingen voor activiteiten van bij het CSC aangesloten organisaties. Waar en wanneer mogelijk geeft het bestuur met een gedelegeerde of met een delegatie acte de présence. CSC voorzitter Josine Westerbeek - Huitink is vanuit haar functie in het CSC bestuur lid van het bestuur van St. SBI Prinsjesdagontbijt. Ook neemt zij als adviseur deel aan de vergadering van het VKMO bestuur.

Het CSC onderhoudt een intensieve relatie met Stichting SBI; het SBI levert diverse diensten aan het CSC waaronder het secretariaat en de administratie.

Ten slotte noemen we hier de bijzondere leerstoel Christelijk Sociaal Denken, welke wordt bekleed door prof. Dr. J. J. van Dijk en is gevestigd aan de VU. De CSC voorzitter heeft regelmatig contact met dhr. Van Dijk over zijn bevindingen.

10. Secretariaat

Het secretariaat van de stichting wordt uitgevoerd door het SBI in de persoon van Marjan Philippi. Dit geschiedt onder verantwoordelijkheid van de secretaris van het CSC.

Mw. Adrie de Groot voert de financiële administratie uit.

Het secretariaatsadres is: Stichting Christelijk-Sociaal Congres, p/a SBI Formaat, Postbus 69, 3940 AB Doorn. E-mail: info.csc@sbiformaat.nl Telefoon: 06 12 99 09 38 (Marjan Philippi.)

Bijlage 1 bij CSC Jaarverslag 2017

Overzicht van bij het CSC aangesloten organisaties en vertegenwoordigers in de Raad van Toezicht per 31 december 2017

Bestuur:

Onafhankelijk voorzitter	mw. Josine Westerbeek-Huitink
VNO-NCW	dhr. Jan Willem van den Braak
CNV	dhr. Willem Jelle Berg, penningmeester
Radboud Univ.	mw. Annemarie Hinten – Nooijen
St. SBI	dhr. Jaap Jongejan
Verus	mw. Loes Ypma
Reliëf	dhr. Emile Lohman

Adviseur:

VKMO	dhr. Pieter Kohnen
------	--------------------

Raad van Toezicht:

Adelbert Vereniging	dhr. Theo Schepens
Alg. Onderwijsbond	dhr. Frits Fraanje
CGMV vakorganisatie	dhr. Niels Rook
Christelijke Hogeschool Ede	dhr. Herman Oevermans
Christelijk Sociaal Netwerk Rotterdam	dhr. Leen la Rivière
Cordaid	dhr. Kees Zevenbergen
Evangelische Omroep	dhr. Arjan Lock
ICCO	dhr. Marinus Verweij
Kansfonds	mw. Elly Teune
KASKI	dhr. Ton Bernts
KBO PCOB	mw. Manon Vanderkaa
KRO-NCRV	mw. Yvonne de Haan

Leger des Heils	dhr. Cornel Vader
LVGS	dhr. Marnix Niemeijer
LTO Nederland	dhr. Jules Sanders
Maatschappij van Welstand	dhr. Michiel van Alphen
Missie Nederland	dhr. Jan Wessels
Oikocredit Nederland	dhr. Eric Holterhues
Ouders van Waarde	dhr. Werner van Katwijk
Passage	mw. Ada Houtman
PAX	dhr. Jan Gruyters
Prot. Theol. Universiteit	dhr. Dominique de Boer
RMU	dhr. Peter Schalk
St. Exodus	dhr. Jan Eerbeek
St. GIDSnetwerk	dhr. Stan Uyland
St. Philadelphia Zorg	mw. Greet Prins
St. Present Nederland	dhr. Tiemen Zeldenrust
St. Rotterdam	dhr. Ron Rijnbende
St. ter Bevordering Chr. Pers	dhr. Siebren Miedema
St. Thomas More	dhr. Joost van der Net
St. voor Christelijke Filosofie	dhr. Ab Berger
UnieNzv	dhr. Ron Rijnbende
Universiteit van Tilburg	dhr. Erik Borgman
Vereniging Prisma	dhr. Henk Jochemsen
Vereniging VU	dhr. Victor Maijer
Windesheim, Hogeschool	mw. Iris Creemers
YMCA	dhr. Robert Feith
Youth for Christ	dhr. Bram Rebergen